

Het geven beleven

Zondag is het Vaderdag. Voor (groot)vaders die alles al hebben is een uitstapje naar het Amsterdamse Tropenmuseum wellicht een mooie geste. Op de familietoonstelling *Cadeau, hoezo? leer je alles over geven in diverse culturen. Ook zijn er 'royale' giften te zien: zoals enkele van de 600 poppen die koningin Juliana in haar leven cadeau kreeg.*

„Elkaar verrassen met cadeaus is universeel. Overall ter wereld worden er geschenken gegeven. Vaak zijn dat persoonlijke cadeaus, bijvoorbeeld bij een geboorte van een kind of bij een verjaardag. Maar het kunnen ook religieus geïnspireerde geschenken zijn, al noemen we het dan offers aan goden of voorouders, of diplomatieke giften”, legt tentoonstellingsmaker Karen Tessel uit.

Relatiegeschenk

„Waarom geven we elkaar graag cadeaus? Het antwoord zit in het woord relatiegeschenk. We laten ermee blijken dat we verbonden willen zijn met iemand, hem waarderen, vertrouwen en het contact goed willen houden. Kortom, cadeaus bestendigen onze relaties”, vervolgt ze in de door de Arnhemse creatieve studio Maison the Faux feestelijk ingerichte decors vol bijzondere geschenken.

Daar zijn ook koninklijke presentjes bij, zoals een

diamanten hanger, die koning Willem III aan prinses Emma van Waldeck en Pymont gaf kort voordat ze trouwden. Ze droeg het kostbare kleinood op haar bruidsjurk. In de edelsteen is een portretje uitgeslepen. Drie keer raden van wie? „Het is koning Willem III zelf. Hij liet hiermee duidelijk weten dat zijn vrouw nu bij hem hoorde.”

Leuk en leerzaam is ook de grote Instagrammable installatie, waarin je selfies kunt maken tegen een achtergrond van gestileerde kraanvogels – symbolen

'Van royale giften tot Mao's mango'

van een lang leven en derhalve toepasselijk voor cadeaus – en leert een *furoshiki* knopen. Deze vaak kleurrijk bedrukte doeken worden in Japan kunstig om een cadeautje heen geknoopt. „Als een extra laag van aandacht”, zegt Tessel.

In de categorie geloofscadeaus maakt vooral het voorouderaltaar van de Chinees-Indonesische familie Kan indruk. Zij kwamen in 1971 naar Nederland en verhuisden de grote houten meubelstukken, compleet met kandelaars, wierookvaten en zielentabletten mee. Een uniek ensemble dat tot februari nog door de familie werd gebruikt tijdens de viering van Chinees oudjaar om de voorouders te bedanken voor hun goede zorgen met

Karen Tessel in het decor van cadeaus dat Maison the Faux ontwierp voor de tentoonstelling. FOTO'S MICHEL VAN BERGEN

offergaven. „Geesten houden van zoet”, vertelt mevrouw Kan in een video.

Zoet is ook de mango, een vrucht die tot 1968 nog onbekend was in communistisch China. Mao Zedong kreeg er in dat jaar een aantal cadeau van Pakistan. Hij at ze niet zelf op, zo lezen we in een andere deel van de expositie, maar gaf ze weer door aan arbeiders, studenten en soldaten die hem trouw waren. Zo ontstond er een ware mango-mania. Want de gift van de Grote Leider maakte veel indruk. Iedereen wilde een mango.

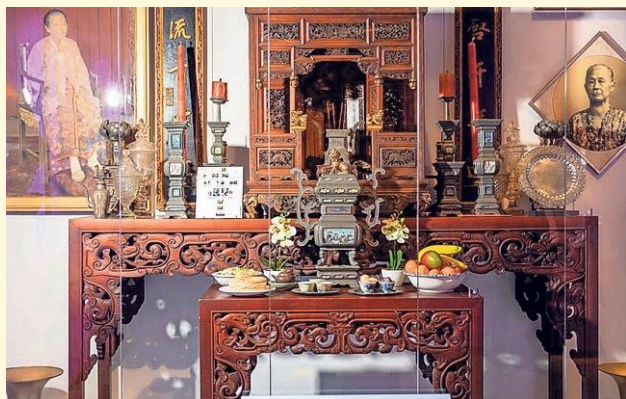
Desnoods was van of plastic. De exotische vrucht werd zelfs afgedrukt op pakjes sigaretten of een beddensprei.

Bladgoud

Dat niet elk cadeau altijd even goed in de smaak valt, daarvan getuigt het verhaal van de kostbare kamerschermen van de Shogun. De militaire leider van Japan had in 1853 namens koning Willem III van Nederland een marine stoomschip gekregen. Bij wijze van tegenprestatie liet hij de beste kunstenaars van zijn land twintig paar kamerschermen beschilderen op een achtergrond van bladgoud, twee complete samoerai-uitrustingen met helm en zwaarden en duizend kostbare waaiers maken.

De subtiele boodschap van de waaiers – 'laat onze vriendschap zich breed ontvouwen' – werd door Willem III niet goed verstaan. Teleurgesteld schonk hij de boel aan diverse musea, waarbij enkele stuks zelfs met een Deens museum werden geruild voor enkele archeologische vondsten.

P.v.d.V.

Te zien t/m 5 maart 2023.